

# CBAC TGAU

## Cymraeg Craidd

Cymeradwywyd gan Cymwysterau Cymru

Canllawiau Addysgu: Uned 3

Addysgu o 2025

Dyfarnu o 2027



Nid yw'r cymhwyster hwn a reoleiddir gan  
Cymwysterau Cymru ar gael i ganolfannau Lloegr.

Yn arbennig i Gymru.  
Yn barod i'r byd.



## Cynnwys

Cyflwyniad.....	1
Nodau'r Canllawiau Addysgu.....	1
Ffyrdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:.....	1
Strwythur y Cymhwyster .....	2
Asesu .....	2
Crynodeb o'r Asesu .....	2
Trosolwg o Uned 3.....	3
Amcanion asesu a phwysoli Uned 3 .....	4
Uned 3 Canllawiau i Athrawon .....	5
Profiadau Dysgu .....	9
Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru .....	12

## Cyflwyniad

Mae CBAC TGAU Cymraeg Craidd wedi'i gymeradwyo gan Cymwysterau Cymru ac mae ar gael i bob canolfan yng Nghymru. Bydd yn cael ei ddyfarnu am y tro cyntaf yn Haf 2027, gan ddefnyddio graddau A\* i G.

### Nodau'r Canllawiau Addysgu

Prif nod y Canllawiau Addysgu yw cefnogi athrawon wrth iddynt gyflwyno manyleb newydd CBAC TGAU Cymraeg Craidd a chynnig arweiniad ar ofynion y cymhwyster a'r broses asesu. **Ni fwriedir i'r Canllawiau Addysgu fod yn ddogfen gynhwysfawr i gyfeirio ati** ond yn hytrach i gynnig cefnogaeth i athrawon proffesiynol wrth ddatblygu cyrsiau ysgogol a chyffrous sydd wedi'u teilwra i anghenion a sgiliau'r dysgwyr. Mae'r canllawiau'n cynnig gweithgareddau posibl yn yr ystafell ddosbarth a chysylltau i adnoddau digidol defnyddiol (gan gynnwys ein deunyddiau digidol ein hunain, sydd ar gael yn rhad ac am ddim, a rhai o ffynonellau allanol) i roi syniadau ar gyfer gwersi diddorol ac atyniadol.

### Ffurdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:

- deunyddiau asesu enghreifftiol a chynlluniau marcio
- digwyddiadau dysgu proffesiynol
- adroddiadau arholwyr ar bob uned
- y gallu i gysylltu'n uniongyrchol â'r swyddog pwnc
- adnoddau ar-lein rhad ac am ddim
- Dadansoddi Canlyniadau Arholiadau
- Adolygiad Arholiadau Ar-lein

## Strwythur y Cymhwyster

Mae CBAC TGAU Cymraeg Craidd yn cynnwys 4 o unedau. Cymhwyster llinol yw hwn ac nid yw'n cynnwys haenau. Nid oes hierarchaeth o ran trefn addysgu'r unedau.

	Teitl yr uned	Math o Asesiad	Pwysoli
Uned 1	Ymateb i Sbardun Gweledol	Asesiad di-arholiad	25%
Uned 2	Ymateb i Ffynonellau Amrywiol	Asesiad di-arholiad	25%
Uned 3	Paratoi at y Dyfodol	Arholiad ysgrifenedig	25%
Uned 4	Llenyddiaeth a Chreadigol	Arholiad ysgrifenedig	25%

## Asesu

Crynodeb o'r Asesu

### Uned 3: Paratoi at y Dyfodol

Arholiad ysgrifenedig: 1 awr 30 munud

25% o'r cymhwyster

100 marc

Tasgau darllen gydag ymatebion di-eiriau ac ysgrifenedig, er enghraift ysgrifennu disgrifiadol, naratif, perswadiol, addysgiadol, beirniadol, dadansoddol, a mynegi barn a thasgau trawsieithu a chyfieithu.

Ni chaniateir i ddysgwyr ddefnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill yn unrhyw ran o'r asesiad.

## Trosolwg o Uned 3

### Darllen ac Ysgrifennu – Paratoi at y Dyfodol

**Arholiad Ysgrifenedig:** 1 awr 30 munud

25% o'r cymhwyster

Wedi'i gosod a'i marcio gan CBAC

100 marc

### Trosolwg o'r uned

Pwrpas yr uned hon yw:

- galluogi dysgwyr i ddatblygu eu sgiliau ysgrifennu a darllen yn y Gymraeg
- defnyddio amrywiaeth o batrymau iaith
- defnyddio amserau gwahanol y ferf
- deall ac ymateb i fathau gwahanol o iaith ysgrifenedig ar wahanol ffurfiau a ysgrifennwyd at amrywiaeth o ddibenion a chynulleidfaoedd
- deall y brif neges, y prif bwyntiau, manylion penodol a gwahanol safbwytiau mewn amrywiaeth o destunau ysgrifenedig hir a byr, syml a chymhleth, sydd yn defnyddio gwahanol amserau'r ferf
- helpu dysgwyr i ddeall y rhngberthynas rhwng eu dysgu a'r byd gwaith sy'n cynnig cyfleoedd iddyn nhw sy'n gysylltiedig â'r byd gwaith a gyrfaoedd
- ystyried natur amrywiol dinasyddiaeth Cymru a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwytiau, hunaniaeth, diwylliant a chyfraniadau cymunedau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol

Bydd yr uned hon yn canolbwytio ar:

- gymhwys o gwybodaeth a dealltwriaeth
- mynegi barn
- paratoi at y dyfodol.

Disgwylir i'r tair thema eang isod fod yn sail i ddysgu'r iaith:

- cynefin
- hunaniaeth
- diwylliant.

Bydd y tair thema eang yma yn caniatáu i ddysgwyr ddatblygu eu sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth o ddarllen ac ysgrifennu yn y Gymraeg.

Mae Uned 3 yn darparu'r canlynol ar gyfer dysgwyr.

3.1.1	Ysgrifennu
3.1.2	Darllen
3.1.3	Paratoi at y dyfodol

### Amcanion asesu a phwysoli Uned 3

AA1	<p>Deall ac ymateb:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• deall ac ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig a llafar, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau</li> <li>• gwneud cymariaethau ac egluro cysylltiadau o fewn a rhwng testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan ddefnyddio terminoleg briodol a chefnogi barn gyda manylion priodol o'r testun</li> <li>• cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif</li> <li>• deall testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o safbwytiau yn feirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol</li> <li>• defnyddio sgiliau cyfieithu i wella cyfathrebu.</li> </ul>	12%
AA2	<p>Mynegi a chyfathrebu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• cyfathrebu'n glir ac effeithiol mewn cyd-destunau gwahanol, gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau i ennyn diddordeb y darllynydd/gwrandäwr</li> <li>• addasu cyfathrebu trwy ddewis cywair, geirfa a thechnegau sy'n briodol i wahanol gyd-destunau a chynulleidfaoedd</li> <li>• trefnu cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o nodweddion ieithyddol a strwythurol</li> <li>• defnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith, gyda gramadeg cywir ac, mewn cyfathrebu ysgrifenedig, atalnodi a sillafu cywir.</li> </ul>	13%

## Uned 3 Canllawiau i Athrawon

3.1	Ymhelaethiad o'r Cynnwys	Canllawiau i Athrawon
3.1.1 Ysgrifennu	<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffuriau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol, gan ddewis geirfa a gramadeg yn ystyrlon er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfieithu testunau byr a syml o'r Saesneg i'r Gymraeg ynghyd â mireinio gwaith drwy brawf ddarllen a golygu testun.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ysgrifennu i gyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau ffurfiol ac anffurfiol er mwyn ennyn diddordeb y gynulleidfa gan ddefnyddio ystod o ffuriau ysgrifenedig gwahanol, er enghraift:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• adroddiad</li> <li>• blog</li> <li>• deunydd marchnata, hysbyseb, cyhoeddiad, neges destun</li> <li>• e-bost</li> <li>• erthygl</li> <li>• llythyr ffurfiol</li> <li>• nodyn.</li> </ul>	<p>Pwrpas yr uned hon ydy galluogi dysgwyr i gyfathrebu mewn ystod o sefyllfaoedd gan ddefnyddio amrywiaeth o ffuriau ac iaith bwrpasol. Bydd cyfle iddynt ddatblygu eu sgiliau wrth ystyried y tair thema eang ond hefyd perthnasedd y themâu hyn i fywydau'r ifanc heddiw.</p> <p>Rhaid cynnig cyfleoedd i ddatblygu'r sgiliau creadigol ond bydd eisiau seilio'r dysgu a'r gweithgareddau dilynol yn bennaf ar sefyllfaoedd diliys, yn enwedig materion yn ymwneud â'r byd gwaith.</p> <p>Bydd angen cyfleoedd i ddysgwyr allu adalw dysgu blaenorol ac i addasu a defnyddio eu hiaith at bwrpasau penodol. Rhydd hyn gyfle am ddilyniant o'r gwaith blaenorol mewn canolfannau a chyfle i ymestyn dysgu ac addysgu'r daith iaith. Bydd modd wedyn i'r dysgwyr ddeall pwrpas dysgu'r Gymraeg ond hefyd i ddechrau deall adeiladwaith yr iaith er mwyn atgyfnerthu'r ochr ramadegol. Hefyd dyma sail i godi hyder.</p> <p>Bydd angen iddynt ddefnyddio ac addasu iaith gyfarwydd, amrywio geirfa a naws yn ôl y gynulleidfa ynghyd â myfyrio ar safon eu mynegiant gan ystyried ystod o strategaethau i sicrhau eglurder. Bydd sillafu ac atalnodi yn bwysig ynghyd â'r defnydd o iaith idiomatig a chywair priodol. Bydd yr atodiad iaith yn sicrhau dilyniant ieithyddol a chysondeb o ran disgwyliadau.</p> <p>Gan fod empathi mor bwysig wrth ystyried gofynion Cwricwlwm i Gymru a'r gallu i gyfathrebu yn ddeallus, bydd eisiau cynnig cyfleoedd i fynegi barn wrth ystyried a chyd nabod safbwytiau eraill.</p> <p>Bydd eisiau defnyddio'r iaith i bwrpas wedyn wrth ystyried tasgau ymarferol, yn enwedig o safbwyt y gweithle.</p>

<p>Dylai dysgwyr allu ysgrifennu mewn ffordd estynedig a dealladwy i gyfleo ffeithiau, syniadau a barn ar gyfer gwahanol gynulleidfa oedd ac at wahanol ddibenion – er enghraifft:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• disgrifiadol a naratif,</li> <li>• perswadiol ac addysgiadol,</li> <li>• beirniadol a dadansoddol, a mynegi barn.</li> </ul> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu gwybodaeth, dealltwriaeth, syniadau, barn a theimladau mewn ffordd wybodus a sensitif.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwneud dewisiadau priodol am iaith a gramadeg, gan ddefnyddio gwybodaeth am ffuriant geiriau a rheolau gramadegol i gyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall a defnyddio'r elfennau iaith a restrir yn <b>Atodiad A</b>.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ddefnyddio'r iaith i bwrrpasau gwahanol ond hefyd i werthfawrogi rheolau gramadeg, pwysigrwydd cywirdeb iaith ynghyd â meithrin y gallu i gywiro, cyfieithu a thrawsieithu.</p>	<p>Bydd ymarferion dilys yn atgyfnerthu potensial y Gymraeg ym mywydau'r dysgwyr ond hefyd bydd yn cyfoethogi geirfa a dealltwriaeth o ran rheolau'r iaith. Adlewyrchir hyn realiti cymdeithas heddiw gan gynnig cyfle i ymestyn diddordeb y dysgwyr a pherthnasedd y dysgu i'w byd. Felly bydd y cyfleoedd i ddefnyddio'r iaith i bwrrpasau gwahanol yn helpu meithrin y gallu i gywiro, cyfieithu a defnyddio gwybodaeth mewn iaith arall i gyflawni tasgau yn y Gymraeg.</p>
--	---

<p><b>3.1.2 Darllen</b></p>	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfaedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu dod i gasgliadau a dehongli testun er mwyn cael dealltwriaeth.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwerthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ymateb i fformatau gwahanol o destun gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• testun parhaus er enghraifft adolygiadau, gwybodaeth ar-lein, deunydd marchnata, llythyrau ac erthyglau</li> <li>• testun nad yw'n barhaus, er enghraifft tablau a graffiau, hysbysebion a ffurflenni</li> <li>• testunau cymysg gydag elfennau o fformatau parhaus ac amharus.</li> <li>• testunau lluosog neu destunau byr sy'n gallu cael eu cysylltu â'i gilydd drwy gyd-destun neu gyfosod, er enghraifft hysbysebion. Gall y testunau gefnogi neu wrthddweud ei gilydd.</li> </ul>	<p>Y bwriad pennaf ydy sicrhau bod dysgwyr yn gallu deall y byd o'u cwmpas ac yn gallu gwneud cysylltiadau rhwng iaith, diwylliant a hunaniaeth o fewn Cymru ac o gwmpas y byd er mwyn deall eu lle a'u cyfraniad fel unigolion at y Gymru fodern.</p> <p>Bydd disgwyl felly wrth iddynt ddechrau adnabod y byd o'u cwmpas, fod modd iddynt dderbyn a deall tafodieithoedd er mwyn cael darlun clir a chyflawn o'r Gymraeg ym mhob rhan o Gymru, a bod y dysgwyr yn gallu adnabod pwysigrwydd unrhyw elfen unigryw yn eu hardaloedd unigol.</p> <p>Bydd eisiau datblygu'r gallu i ddangos eu dealltwriaeth o ddeunyddiau gwahanol, gan ymateb yn ystyrlon ac yn effeithiol gan ddangos empathi a pharch at safbwytiau eraill.</p> <p>Bydd gofyn iddynt allu profi ac ymateb amrywiaeth o ddeunyddiau darllen gan gynnwys deunydd marchnata er mwyn cynnig mewnwlediad i ddiwylliant, pobl, hanes a gweithleoedd Cymru a'r byd ehangach gan osod sylfaen i'w dyfodol. Mae yna gyfle i ymateb i ddeunyddiau dilys a pherthnasol ond hefyd i sbarduno'r dychymyg a chreadigrwydd y dysgwyr eu hunain.</p> <p>Wrth baratoi dysgwyr, bydd angen iddynt fod yn gyfarwydd â gofynion y mathau o dasgau gwahanol gan gyfeirio'n benodol at y Deunyddiau Asesu Enghreifftiol ond ceir cyfle hefyd i ddefnyddio asesiadau arholiadau blaenorol, yn enwedig wrth ystyried y sbardunau amrywiol posibl.</p>
---------------------------------	---	---

<p><b>3.1.3 Paratoi at y dyfodol</b></p>	<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu'n ddisgrifiadol ac yn adeiladol at wahanol ddibenion er enghraift adroddiadol, penodol a chyfarwyddiadol.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall y rhngberthynas rhwng eu dysgu a'r byd gwaith sy'n cynnig cyfleoedd iddynt ddeall mwy am bosibiliadau'r dyfodol ynghyd â chynnig cyfleoedd i ymateb i ddeunyddiau a sefyllfaedd dilys eu naws.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu'n gryf ac yn effeithiol mewn gwahanol gyd-destunau er mwyn ennyn diddordeb y gynulleidfa.</p>	<p>Bydd cyfle yma i feithrin sgiliau ieithyddol y dysgwyr er mwyn iddynt fedru defnyddio'r Gymraeg yn hyderus yn y dyfodol. Bydd modd ystyried cyfleoedd drwy amrywiaeth o brofiadau ystyrlon ym maes dysgu, gwaith ac entrepreneurship.</p> <p>Bydd cyfleoedd yma wedyn i'r dysgwyr weld perthnasedd a phwrpas dysgu'r Gymraeg fel iaith ychwanegol wrth iddynt ystyried potensial y byd dwyieithog. Bydd cryfhau dealltwriaeth a chysylltiadau gyda phartneriaid allanol sydd yn defnyddio'r Gymraeg yn llwyddiannus yn atgyfnherthu'r profiad. Trwy hyn oll bydd yr iaith yn dod yn fyw.</p> <p>Mae dysgu am y gweithle a phrofiadau'r byd gwaith yn hollbwysig i feithrin sgiliau ymarferol gan gynnig cyfle i'r dysgwyr ddeall y cydberthynas sydd rhwng eu dysgu a'r byd gwaith. Hefyd bydd gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn cyfrannu at ymdrechion dysgwyr i wireddu pedwar diben y Cwricwlwm i Gymru. Dylai addysg a phrofiadau byd gwaith ysbrydoli dysgwyr i ddod yn fwy ymwybodol o'r amrywiaeth o gyfleoedd sydd ar gael iddynt yn lleol a thu hwnt, ond hefyd i werthfawrogi'r ystod gynyddol o gyfleoedd sydd ar gael lle mae'r Gymraeg yn ennill lle canolog.</p>
--	--	--

## Profiadau Dysgu

Dylid annog dysgwyr i ystyried y profiadau a'r sgiliau dysgu canlynol i ddatblygu eu dealltwriaeth, gwerthfawrogiad a'u hymwybyddiaeth o gynnwys y pwnc ymhellach. Mae'r wybodaeth yn y tabl isod yn darparu cyfleoedd i athrawon integreiddio'r profiadau dysgu yn rhan o'u proses o gyflwyno'r pwnc.

Profiad Dysgu	Ymhelaethiad o'r Profiad Dysgu
archwilio gwerth y Gymraeg, ei llenyddiaeth a'i diwylliant, a'i defnydd mewn cymdeithas, yng nghyd-destun Cymru a thu hwnt	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 3.1.1 Ysgrifennu</li> <li>• 3.1.2 Darllen</li> <li>• 3.1.3 Paratoi at y dyfodol</li> </ul> <p>Bydd yn hanfodol yma i ddeall lle'r Gymraeg o fewn y gymdeithas leol yn ogystal â lle'r Gymraeg o fewn Cymru a'r byd. Rhydd hyn gyfle i ystyried cymdeithasau, mudiadau a gweithleoedd sydd yn defnyddio'r Gymraeg yn gyson. Bydd yn bwysig i ystyried sut mae'r Gymraeg wedi codi statws ambell fusnes, wedi cryfhau ambell fudiad ac wedi cynnig cyfleoedd arbennig i unigolion a grwpiau gwahanol. Bydd yr elfen ddwyieithog yn bwysig wrth ystyried deunyddiau marchnata gan gyfeirio'n benodol at unrhyw logo neu hysbyseb, polisi neu darged.</p> <p>Bydd dechrau gydag unigolion a sefydliadau lleol yn gam pwysig er mwyn seilio perthnasedd y dysgu yn syth. Bydd modd hefyd defnyddio cyn-ddisgyblion, dysgwyr hŷn a dysgwyr newydd.</p> <p>Dechrau dod â'r iaith yn fyw yw'r nod ac felly bydd cefnogi hanfodion y siarter iaith yn helpu gan baratoi deunyddiau i'w hyrwyddo neu arbrofi gyda'r sgiliau ymarferol. Bydd darllen deunyddiau ffeithiol a chasglu a chymharu gwybodaeth yn atgyfnerthu'r sgiliau pwysig. Yna, bydd modd ymestyn sgiliau ysgrifennu dysgwyr wrth osod tasgau ymchwil o ddewis personol efallai gan ganolbwytio ar fudiad neu weithle. Bydd yna botensial wedyn i arbrofi gydag amrediad o ffurfiau gwahanol gan gynnwys hysbysebion, blog, adroddiad, erthygl a negeseuon e-bost.</p>
archwilio natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwytiau, hunaniaeth, diwylliant a chyfraniadau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 3.1.1 Ysgrifennu</li> <li>• 3.1.2 Darllen</li> <li>• 3.1.3 Paratoi at y dyfodol</li> </ul> <p>Dyma gyfle i astudio hanes enwogion y gorffennol a'u cyfraniad at hanes Cymru ynghyd â gwerthfawrogi cyfraniadau unigolion a sefydliadau heddiw er mwyn datblygu'r defnydd o'r Gymraeg a'i lle yng Nghymru a'r byd.</p> <p>Mae hanesion unigolion fel y Beasleys yn hanfodol bwysig ond hefyd mae angen trafod dylanwad unigolion heddiw fel Ameer Davies-Rana (<a href="#">1Miliwn</a>) wrth iddo drafod targed y llywodraeth a manteision siarad Cymraeg. Hefyd does dim modd i anwybyddu hanes Cymru.</p>

	<p>Ynghyd â phwysigrwydd dysgu gwersi pwysig y gorffennol fel hanesion Tryweryn a'r Epynt. Eto rhaid ystyried hanesion fel y Windrush er mwyn deall cefndir eraill a lle Cymru yn yr hanes.</p>
arbrofi gyda thechnegau iaith at ddibenion creadigol	<p>Bydd eisiau cynnig cyfleoedd amrywiol i arbrofi gyda ffuriau gwahanol a dulliau asesu amrywiol. Bydd eisiau canolbwytio ar destunau cyfarwydd ond hefyd cyflwyno topigau mwy heriol sydd o fewn byd ein dysgwyr. Bydd eisiau cyfleoedd i ymestyn geirfa ac ymadroddion dysgwyr ond hefyd er mwyn ymarfer yn rheolaidd fel bod modd codi hyder a phrofiadau pob unigolyn. Bydd nodi pwysigrwydd sillafu ac atalnodi yn talu ffordd ond hefyd yn helpu sicrhau cywirdeb iaith.</p> <p>Bydd cyfile yma i ddatblygu ochr greadigol, annibynnol y dysgwyr wrth gynnig dewisiadau iddynt o ran y ffurf i'w defnyddio ar brydiau neu opsiynau o ran tasgau gwahanol. Hefyd bydd cynnig cyfleoedd i ymateb i safbwytiau eraill yn ehangu gorwelion y dysgwyr gan adael iddynt feddwl o ddifri am bynciau a rhesymau dros ffurfio barn. Bydd darllen gwaith eraill neu drafod darnau safonol yn cynnig syniadau newydd sydd yn gallu arwain at wreiddioldeb wrth ysgrifennu o'r newydd.</p>
gwneud defnydd priodol o dechnoleg ddigidol	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 3.1.1 Ysgrifennu</li> <li>• 3.1.2 Darllen</li> <li>• 3.1.3 Paratoi at y dyfodol</li> </ul> <p>Bydd tasgau ymarferol yr uned hon yn atgyfnerthu hanfodion cywirdeb iaith ar gyfer yr holl unedau eraill. Bydd cyfile yma felly am dasgau byr, ymarferol eu naws er mwyn codi cywirdeb iaith dysgwyr a mireinio sgiliau ar gyfer y gweithle.</p> <p>Wrth ystyried y tasgau trawsieithu, adlewyrchir hyn realiti cymdeithas heddiw gyda photensial felly i ymestyn diddordeb y dysgwyr a pherthnasedd y dysgu. Gyda'r sgiliau ymarferol fydd cyfile i'r dysgwyr allu defnyddio ieithoedd gwahanol ochr yn ochr â'i gilydd fel sail waith pellach a dysgu bod yn rhan o'r byd dwyieithog. Rhydd hyn gyfile i feithrin parch tuag at yr iaith a'r hawl i ddysgu'r Gymraeg yn ogystal â bod yn rhan o gymdeithas amrywiol. Wrth reswm bydd cyfile i arbrofi gyda'r tasgau hyn yn sail i'r defnydd o dechnoleg digidol, yn enwedig wrth ystyried yr angen i gywiro a chyfieithu, i ymchwilio, cymharu deunyddiau a dod i gasgliad.</p> <p><a href="#">Hanes Yr iaith – Cynradd</a>  <a href="#">Hanes Yr iaith (dysgwyr) Rhan 1</a>  <a href="#">Hanes Yr iaith (dysgwyr) Rhan 2</a></p>

<p>gwneud cysylltiadau periodol gyda rhannau eraill o'r cwricwlwm er mwyn datblygu a chryfhau sgiliau dwyieithog ac amlieithog Dysgwyr</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>● 3.1.1 Ysgrifennu</li><li>● 3.1.2 Darllen</li><li>● 3.1.3 Paratoi at y dyfodol</li></ul> <p>Bydd yna gyfleoedd eang i hyrwyddo'r sgiliau llythrennedd a rhifedd wrth bwysleisio'r angen am gywirdeb iaith a chyfathrebu effeithiol, ond hefyd yr angen i ddeall a defnyddio deunyddiau ffeithiol yn cynnwys ystadegau, canrannau, canlyniadau a thargedau gwahanol.</p> <p>Hefyd ceir cyfleoedd i greu cysylltiadau gydag ieithoedd eraill er mwyn caniatáu i ddysgwyr weld sut mae dysgu un iaith yn cynorthwyo dysgu un arall, sut mae gwerthfawrogi etymoleg ieithoedd ond hefyd sut mae ieithoedd wedi datblygu dros y canrifoedd a'r cyd-berthynas sydd yn bodoli rhwng yr ieithoedd Celtaidd.</p> <p><a href="#">Repository - Hwb</a> <a href="#">Repository - Hwb</a></p>
--	---

## Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru

Llinynnau Cwricwlwm i Gymru			
Themâu sy'n trawstorri			
		<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhwngwladol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod angen iddynt ddeall eu lle yn y gymdeithas ddwyieithog. Mae dysgu'r Gymraeg yn cynnig cyfleoedd newydd, heriol iddynt fydd yn fuddiol yn eu bywydau personol, eu bywydau academaidd ond hefyd yn y dyfodol o ran y lle gwaith. Bydd modd i'r dysgwyr ddysgu am eu cynefin a'u gwlad gan gynnwys traddodiadau, diwylliannau, hanesion a lle'r Gymraeg a Chymru yn ein byd heddiw.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhwngwladol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhwngwladol	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus.</p> <p>Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p><b>Enghraifft</b></p> <p>Bydd cyfleoedd yma i gyfeirio at elfennau pwysig CiG ac ystyried hanes a thraddodiadau Cymru ynghyd â'i hiaith yn ogystal ag ymestyn gorwelion y dysgwyr at ein gwlad a'r byd tu hwnt.</p> <p>Bydd modd trafod ystyr Cymreictod a'n hunaniaeth fel cenedl ond hefyd lle Cymru yn Ewrop a'r byd.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 Cw B6 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 Cw 9 <a href="#">Dysgu Cymraeg yn Japan - Ciwb</a> <a href="#">Dyddiadur Patagonia - Ciwb</a> <i>Tanio'r Targed :Cymru tud. 6-59 Taith Iaith 4 (Oren) Dwy iaith...dau gyfle tud. 50-51. Y Fari Lwyd a'r Plygain tud. 10-11, Dewch I Gymru tud, 28-37</i></i></p>	

	<p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfeithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrrpasau amrywiol.</p>	<p>Bydd modd hefyd i drafod yr iaith Gymraeg gan gynnwys ymarferion a thasgau yn seiliedig ar etymoleg iaith. Rhydd hyn gyfle i'r dysgwyr ddechrau deall adeiladwaith iaith a'i rheolau gramadegol. Hefyd mae modd cymharu ieithoedd yma ac astudio'r tebygrwydd rhngddynt, yn enwedig wrth ystyried Ffrangeg, Gwyddeleg a Sbaeneg.</p> <p>Bydd modd ystyried gwerth dwyieithrwydd o safbwyt y gweithle a manteision dysgu iaith newydd. Hefyd y profiadau posibl wrth fod yn ddwyieithog.</p> <p>Ceir cyfle i drafod ac ymateb i sbardunau gwahanol ynghyd ag ysgrifennu at ddibenion am rywiol gan ddefnyddio ystod o ffurfiâu priodol e.e. adroddiad, erthygl, blog.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail iaith Papur Uned 3 2019 Cw.C9b  TGAU Cymraeg Ail iaith Papur Uned 3 2022 Cw C10a  <u>Gwefan Adnoddau Dynol CBAC</u> Prawf ddarllen  <u>Gwefan Adnoddau Dynol CBAC</u> Cyfeithu  Cymraeg Ail iaith Illuminate : Tasgau sgiliau ymarferol tud. 124, 126, 128. 138</i></p>
--	--	--

	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynaliadwyedd yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod yna gyfrifoldeb gan bob un ohonom i greu byd gwell ac i ddysgu parchu ac amddiffyn ein presennol a gweithio tuag at greu dyfodol gwell.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cynaliadwyedd yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfa oedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynogi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol. Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p>	<p><b>Enghraiftt</b></p> <p>Bydd eisiau cyfeirio yn benodol at broblemau amgylcheddol y byd yma gan ddechrau gyda'r ardal leol a'r ysgol. Bydd eisiau trafod ffeithiau perthnasol ac ymateb iddynt gan ffurio barn bersonol yn ddeallus ac yn effeithiol.</p> <p>Bydd cyfle hefyd i drafod cyfraniadau unigolion fel Greta Thunberg ond hefyd unigolion lleol sy'n gwirfoddoli a gwneud gwahaniaeth i fywydau eraill a'r byd o'n cwmpas.</p> <p>Bydd trafod ystadegau ac ymateb iddynt yn bwysig gan gynnig cyfle i ymarfer ffurio barn a dod i gasgliad ynghyd ag adolygu rhifau a dulliau cymharu.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 Cw 7,8 Taith Iaith 3 : Yr amgylchedd tud. 40-49 Tani'r Targed : Mae llygredd yn lladd tud 88-90 <u>Anhygoel! - Gweiddi</u> (bysiau'n rhedeg ar goffi) <u>Ar werth - Gweiddi</u></i></p> <p>O ran yr ochr ysgrifennu ceir cyfleoedd maith yma i baratoi areithiau, blogiau, erthyglau ac adroddiadau yn cynnwys gwybodaeth ffeithiol ond hefyd barn eraill o bob oed a chefn dir. Bydd cymharu ardaloedd, safbwytiau a gweithredoedd yn ychwanegu at ddealltwriaeth y dysgwyr ond hefyd yn ymgorffori rhan bwysig o'u byd.</p>

		<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffuriau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p>	
Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd nid oes modd gor-bwysleisio'r angen am barch a thegwch o fewn ein byd. Mae parchu a deall a derbyn safbwytiau eraill gan adnabod ymddygiadau iach a niweidiol yn holl bwysig. Yr angen am empathi a chydweithrediad sydd wrth wraidd y dysgu yn sicr er mwyn dathlu rhyddid yr unigolyn tra'n cadw lles a diogelwch pawb.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreiftiau o sut y gellid ymgorffori Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn yr addysgu a dysgu:</b></p>	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p> <p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p>	<p><b>Enghraiff</b></p> <p>Bydd yn ddefnyddiol yma i drafod materion ysgol yn gyntaf a'r angen am gyd-fyw yn gytûn. Bydd cyfle i drafod problemau o fewn yr ysgol a'r angen am reolau er mwyn cynnig trefn a diogelwch i bawb. Ceir cyfle i drafod materion pwysig i'r dysgwyr megis, pwysau'r ifanc o ran arholiadau allanol, y teulu a chyfoedion ynghyd â chyd-destunau cyfarwydd megis bwlio, gwaith cartref, gwisg ysgol, ffitrwydd ac annhegwyd. Ceir cyfleoedd hefyd i ymateb i</p>

	<p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurfiau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiros, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.</p>	<p>sbardunau gwahanol, yn ffocysu ar unrhyw annhegwyd oherwydd hil, tras, crefydd, cefndir a rhywioldeb.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 Cw A5 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2022 Cw A7 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2022 Cw A2 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 Cw 6.</i></p> <p>Bydd modd yma i adolygu patrymau brawddegol amrywiol ynghyd ag arbrofi gydag amrywiaeth o dasgau ymarferol.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 Cw B7</i> Hefyd ceir cyfle i ymateb i sylwadau eraill, sefyllfaoedd cyfarwydd neu eitemau newyddion gan ddangos parch, yr awydd i ddeall safbwytiau eraill a'r gallu i grynhau gwybodaeth a barn mewn ffordd effeithiol a phriodol.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2023 Cw 10a TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 Cw 10a.</i></p>
--	--	---

	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg, hawliau dynol ac amrywiaeth yn y TGAU Cymraeg Craidd.</b>  <b>Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am barch a chydweithrediad. Bydd hyn yn helpu dysgwyr i gydnabod pwysigrwydd hawliau wrth sicrhau tegwch i bawb.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfa oedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurfiau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p>	<p><b>Enghraift</b></p> <p>Bydd cyfle yma i astudio hanes Cymru, yn enwedig hanes yr iaith a dylanwadau unigolion. Bydd modd wedyn ystyried pwysigrwydd cyfraniadau eraill a'n dyled iddynt erbyn heddiw.</p> <p>Bydd cyfle i ystyried pobl fel Eileen a Trefor Beasley a Betty Campbell ond hefyd i ystyried pobl ar draws y byd a frwydrodd i ennill rhyddid a pharch at eraill. Da o beth fydd meithrin empathi at bobl llai ffodus ond hefyd y cyfle i ffocysu ar yr angen am hawliau cyfartal i bawb heb ystyried lliw croen, cefndir, rhywoldeb na chrefydd.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 Cw B8 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 Cw 9 Cymraeg Ail Iaith Illuminate: hanes unigolion fel Ed Holden, Geraint Thomas, Miriam Isaac, Alex Jones tud 152-188 Tanio'r Targed : Ymgyrchu tud, 36-39</i></p> <p><b><u>Cymru v Llundain - Gweiddi</u></b>  <b><u>Nant Gwrtheyrn - Gweiddi</u></b></p> <p>Bydd yma gyfle i arbrofi gyda ffurfiau pwysig megis portreadau, disgrifiadau ac areithiau. Gan ystyried gwaith unigolion, sefydliadau a lleoliadau yn hanes Cymru. Bydd yn dda i ddysgwyr weld enghreifftiau arfer dda gan fanteisio ar gyfleoedd i ystyried cryfderau darnau penodol a chynnig targedau i'w gwella.</p>

	Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.	TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 Cw B7 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2022 Cw 10a						
Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bydd yn eu galluogi i ddatblygu eu sgiliau a'u dealltwriaeth o bwysigrwydd a photensial dwyieithrwydd yn y gweithle. Bydd modd iddynt ddod yn ymwybodol o'r cyfleoedd amrywiol sydd ar gael iddynt ac i werthfawrogi'r ystod o gyfleoedd lle mae cyfathrebu yn y Gymraeg yn bwysig ac yn fanteisiol. Mae hyn yn holl bwysig wrth ystyried yr angen i ddysgwyr wneud penderfyniadau allweddol o ran gyrfa a'r dyfodol yn ystod amser y cwrws TGAU.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreiffiniau o sut y gellid ymgorffori Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn yr addysgu a dysgu:</b></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Cyfeirnod y Fanylob</i></th><th><i>Ymhelaethiad</i></th><th><i>Enghraifft</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3.1.1 3.1.2</td><td> <p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p> </td><td> <p>Mae modd ystyried gyrfaoedd gwahanol yma, cymwysterau penodol a'r cyfleoedd gwaith o fewn yr ardal, y sir a'r wlad. Bydd cyfle i drafod yr elfen o baratoi at y dyfodol ynghyd â phynciau fel gwaith rhan-amser, gwaith gwirfoddol a phrofiadau gwaith.</p> <p>Bydd cyfle i drafod hysbysebion am swyddi, ffurflenni cais eraill, manylion gweithleoedd gwahanol ac ati yn cynorthwyo'r dysgwyr wrth iddynt ystyried eu llwybrau unigol ond hefyd i bwys o a mesur yr hyn sy'n bwysig er mwyn bod yn weithiwr diwyd ond hefyd i gyrraedd y swydd o'u dewis.</p> </td></tr> </tbody> </table>	<i>Cyfeirnod y Fanylob</i>	<i>Ymhelaethiad</i>	<i>Enghraifft</i>	3.1.1 3.1.2	<p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p>	<p>Mae modd ystyried gyrfaoedd gwahanol yma, cymwysterau penodol a'r cyfleoedd gwaith o fewn yr ardal, y sir a'r wlad. Bydd cyfle i drafod yr elfen o baratoi at y dyfodol ynghyd â phynciau fel gwaith rhan-amser, gwaith gwirfoddol a phrofiadau gwaith.</p> <p>Bydd cyfle i drafod hysbysebion am swyddi, ffurflenni cais eraill, manylion gweithleoedd gwahanol ac ati yn cynorthwyo'r dysgwyr wrth iddynt ystyried eu llwybrau unigol ond hefyd i bwys o a mesur yr hyn sy'n bwysig er mwyn bod yn weithiwr diwyd ond hefyd i gyrraedd y swydd o'u dewis.</p>	
<i>Cyfeirnod y Fanylob</i>	<i>Ymhelaethiad</i>	<i>Enghraifft</i>						
3.1.1 3.1.2	<p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p>	<p>Mae modd ystyried gyrfaoedd gwahanol yma, cymwysterau penodol a'r cyfleoedd gwaith o fewn yr ardal, y sir a'r wlad. Bydd cyfle i drafod yr elfen o baratoi at y dyfodol ynghyd â phynciau fel gwaith rhan-amser, gwaith gwirfoddol a phrofiadau gwaith.</p> <p>Bydd cyfle i drafod hysbysebion am swyddi, ffurflenni cais eraill, manylion gweithleoedd gwahanol ac ati yn cynorthwyo'r dysgwyr wrth iddynt ystyried eu llwybrau unigol ond hefyd i bwys o a mesur yr hyn sy'n bwysig er mwyn bod yn weithiwr diwyd ond hefyd i gyrraedd y swydd o'u dewis.</p>						

Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurfiau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.

Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfeithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.

Bydd modd ymarfer llenwi ffurflen, ysgrifennu llythyr cais, anfon am wybodaeth pellach, ystyried materion dyddiol y gweithle fel bwcio, cwyno, gwahodd neu ddiolch er mwyn ymestyn profiadau diliys a dealltwriaeth clir.

Nid oes modd i ni or-bwysleisio perthnasedd a phwysigrwydd y cyd-destun hwn o ran y dysgwyr wrth iddynt fentro l'r dyfodol. Ceir cyfle felly i gyflwyno ac atgyfnerthu geirfa a phatrymau brawddegol ynghyd â sgiliau hanfodol y gweithle, megis sgiliau ymarferol. Bydd modd yma i godi hyder y dysgwyr ac iddynt weld o'r newydd bwysigrwydd y Gymraeg a dwyieithrwydd o fewn eu bywydau personol.

e.e:

*TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2019 : Cw A1, A2, A3, A4  
TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2022 : Cw. A1 – A6*

[Gwaith gwahanol \(1\) - Gweiddi](#)

[Gwaith gwahanol \(2\) - Gweiddi](#)

[Gwaith gwahanol \(3\) - Gweiddi](#)

[Swyddi - Ciwb](#)

[Cymraeg yn y gweithle - Dysgu Cyfunol](#)

[Ymgeisio am swyddi - Dysgu Cyfunol](#)

[Y Gymraeg yn y gweithle - Gweiddi](#)

[Gweithio ar y penwythnos - Dysgu Cyfunol](#)

[Sgiliau ymarferol - Dysgu Cyfunol](#)

[Ymgeisio am swyddi - Dysgu Cyfunol](#)

*Tanio'r Targed : Cymraeg yn y byd gwaith tud. 48-49*

*Taith Iaith 4 (Oren) : y Gymraeg a Gwaith tud. 47-49*

*Taith Iaith 5 (Porffor) Gwaith Gwirfoddol tud 38-39, Paratoi at y gweithle tud 24-27*

## Sgiliau trawsgwricwlaidd – Llythrennedd

	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Llythrennedd yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bydd meithrin sgiliau cyfathrebu effeithiol yn codi hyder dysgwyr ac yn eu helpu i chwarae rhan gyflawn yn y Gymru ddwyieithog.</p> <p><b>Isod mae rhai enghreiftiau o sut y gellid ymgorffori Llythrennedd yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
Gwrando	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>1.1.1</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu gwrando a deall yr hyn sy'n cael ei ddweud er mwyn rhngweithio gydag eraill yn effeithiol drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ddewis y pwyntiau perthnasol o'r brif neges</li> <li>• defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cytuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth.</li> </ul> <p>Dylai dysgwyr allu cofnodi yr hyn maen nhw'n ei glywed a rhannu'r wybodaeth yn ddeallus ag eraill.</p>	<p><b>Enghraifft</b></p> <p>Integreiddio sgiliau sydd wrth wraidd yr elfen hon gan ystyried mai'r un sgiliau sydd dan sylw, sef ymateb i wybodaeth wahanol. Ceir cyfleoedd felly i ddatblygu sgiliau'r llafar wrth gynnig tasgau amrywiol yn trin a thrafod deunyddiau a sbardunau er mwyn ymarfer casglu a chyfnewid gwybodaeth at bwrpasau gwahanol. Bydd gwrando ar farn eraill yn cynorthwyo'r broses ac yn datblygu gallu'r dysgwr i gydweithio gydag eraill yn effeithiol.</p>

	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b>	<b>Ymhelaethiad</b>	<b>Enghraifft</b>
Darllen	3.1.1	<p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p>	<p>Dyma gyfle hefyd i ddysgwyr ddeall mwy am botensial dwyieithrwydd ynghyd ag hanes brwydrau'r gorffennol a thargedau'r dyfodol. Ceir cyfle iddynt werthfawrogi'r iaith Gymraeg a'r cyfleoedd sydd ganddynt at y gweithle gan ystyried manteision dwyieithrwydd o fewn ein byd gwaith a'r cyfleoedd sydd o'u cwmpas yn lleol, yn genedlaethol ond hefyd yn rhyngwladol.</p> <p>Bydd modd iddynt drafod barn eraill ac ymateb i'w sylwadau yn sensitif a gyda pharch.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2023 : Cw A1-A4, B6, B8.</i></p>
Siarad		<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p><i>Trwy gydol yr uned</i></p>	<p><b>Enghraifft</b></p> <p>Er mai arholiad allanol sy'n profi sgiliau darllen ac ysgrifennu sydd dan sylw nid oes modd i ni anwybyddu pwysigrwydd integreiddio sgiliau.</p> <p>Ceir cyfleoedd yma i drafod atebion enghreifftiol, i osod targedau a gwella ansawdd a safon darnau penodol. Mae cyd-drafod yn elfen bwysig o ddatblygiad ieithyddol ond hefyd yn gyfle i ymateb yn gadarnhaol i les ac iechyd dysgwyr.</p> <p>Yn ogystal mae angen i ddysgwyr sylweddoli mai un iaith sydd, er i'r sgiliau fod yn wahanol. Yn sgil hyn fydd modd iddynt ddeall perthnasedd yr holl unedau gwahanol wrth anelu at lwyddiant.</p>

	<b>Cyfeirnod y Fanyleb</b>	<b>Ymhelaethiad</b>	<b>Enghraifft</b>
Ysgrifennu	3.1.2	<p>Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.</p>	<p>Mae yma gyfle hefyd i ddeall sut mae dysgu un iaith yn helpu dysgu'r nesaf gan ganolbwytio ar ffuriau'r frawddeg ac adeiladwaith y Gymraeg a'i gramadeg. Mae deall ffurfio geiriau a brawddegau mor bwysig wrth ddysgu iaith a cheir cyfle yma i astudio etymoleg geiriau a phatrymau fydd yn eu tro yn cynnig hyder newydd i ddysgwyr arbrofi a datblygu sgiliau annibynnol.</p> <p>Bydd dewis cyd-destunau sydd o fewn byd y dysgwyr yn cynorthwyo'r broses hon wrth ymgymryd â thasgau ymarferol eu naws.</p> <p><i>Tanio'r Targed : Comment les langues yn debyg i'w gilydd tud. 120-125, Cymraeg yn y Gymuned tud. 40-43</i>  <i>Taith iaith 5 (Gwyrdd) : Mentreu iaith tud. 28-32</i></p> <p><u><a href="#">Sgiliau ymarferol - Dysgu Cyfunol</a></u>  <u><a href="#">Ymgeisio am swyddi - Dysgu Cyfunol</a></u>  <u><a href="#">Gwefan Adnoddau Dynol CBAC</a></u> (ymarferion prawf ddarllen)  <u><a href="#">Gwefan Adnoddau Dynol CBAC</a></u> (ymarferion cyfieithu)</p>

**Sgiliau trawsgwricwlaidd – Rhifedd**

	<p>Mae ambell gyfle i gynnwys Rhifedd yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i ddefnyddio sgiliau rhifedd yn effeithiol er mwyn llwyddo yn y byd gwaith ond hefyd mewn cymdeithas yn gyffredinol. Bydd meithrin yr hyder i ddefnyddio ac i gymhwysu sgiliau rhifedd wrth ddehongli data ac ymateb iddi yn werthfawr mewn bywyd ac mewn gwaith.</p> <p><b>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Rhifedd yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b> 3.1.1 3.1.2	<b>Ymhelaethiad</b> Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i mathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfa oeddyng a gwahanol.  Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.  Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurfiu penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn. Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiros, cyfeithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.	<b>Enghraift</b> Bydd cyfleoedd yma i drafod ystadegau ar bynciau penodol er mwyn ymarfer y sgiliau ymarferol. Bydd modd ymateb i ganlyniadau ambell arolwg neu holiadur ynghyd â thrafod canlyniadau graff neu siart.

Datblygu Hyfedredd  
Mathemategol

Mae deall y system rifau yn ein helpu ni i gynrychioli a chymharu'r perthnasoedd rhwng rifau a meintiau	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b> 3.1.1	<b>Ymhelaethiad</b>  Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.	<b>Enghraiftt</b>  Rhydd hyn gyfle i adolygu rhifau a threfnolion ynghyd ag ymarfer dulliau cymharu a chymhwys o rhif. Bydd angen i ddysgwyr allu trafod canrannau a chymharu canlyniadau er mwyn cyflwyno gwybodaeth ac wedyn ffurfio barn bersonol.  e.e: <i>Tanio'r Targed : Heddiw a 'fory tud. 54-57, Teg neu ddim tud. 174-177.</i>
Mae dysgu bod ystadegau yn cynrychioli data a bod tebygolrwydd yn modelu siawns yn ein helpu ni i wneud casgliadau a phenderfyniadau gwybodus	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b> 3.1.1	<b>Ymhelaethiad</b>  Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.	<b>Enghraiftt</b>  Ceir cyfleoedd yma i drafod ystadegau gwahanol o fewn byd y dysgwyr er mwyn iddynt ddeall sefyllfaedd neu farn ond hefyd er mwyn gosod targedau at ddibenion gwahanol.

## Sgiliau trawsgwricwlaidd – Cymhwysedd Digidol

	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cymhwysedd Digidol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i ddysgwyr oherwydd pwysigrwydd y byd digidol mewn bywyd ac yn y byd gwaith.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Cymhwysedd Digidol yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
Dinasyddiaeth	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu deall y brif neges, y prif bwyntiau a manylion penodol mewn amrywiaeth o destunau darllen hir a byr, syml ac estynedig sydd yn amrywio o ran her iaith.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p>	<p><b>Enghraift</b></p> <p>Bydd modd canolbwytio ar gyd-destunau fydd yn berthnasol tu hwnt i'r dysgwyr gan ystyried effeithiau'r byd digidol ar fywydau'r ifanc ond hefyd o fewn ein byd gwaith. Bydd yn syniad i allu trafod ystadegau, dadleuon a phenderfyniadau gwahanol cyn dod i gasgliad neu ffurfio barn bersonol.</p> <p>Bydd modd canolbwytio ar ddylanwad y we a chyfryngau cymdeithasol (yn gadarnhaol ac yn negyddol) ynghyd â'r defnydd o ffonau symudol. Hefyd effaith y datblygiadau digidol ar economi ardal gan ystyried materion pwysig fel colli swyddi a diweithdra.</p> <p>Ceir cyfleoedd yn ogystal i ymdrin â chyd-destunau ysgafnach fel labeli dillad neu siopau poblogaidd wrth ymarfer dulliau casglu, cyfnewid a chymharu gwybodaeth at ddibenion gwahanol.</p> <p><i>TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2023 : Cw B9 TGAU Cymraeg Ail Iaith Papur Uned 3 2024 : Cw. A4 Taith Iaith 5 (Gwyrdd) : Siopa ar y We tud. 44-47 Taith Iaith 5 (Porffor) : Ffonau symudol tud. 44-46 Tanio'r Targed : Taclo Technoleg tud. 82-85 <a href="#">Bwyta ar y we - Ciwb</a> <a href="#">Dau fywyd - Gweiddi</a> <a href="#">Oeddech chi'n gwybod? - Gweiddi</a> (ffonau symudol).</i></p>

		Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.	
Rhyngweithio a Chydweithio	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b>  3.1.2	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanoll o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfaedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.</p>	<p><b>Enghraiftt</b></p> <p>Ceir cyfleoedd yma i ddysgwyr gydweithio ag eraill er mwyn trafod arfer da a / neu waith ei gilydd. Dyma sail i waith ail-ddrafftio efallai ond hefyd mae'n ffordd ddilys i ddysgwyr ennill profiad a dysgu ymateb i'w gilydd mewn ffordd ddeallus.</p>

	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b>	<b>Ymhelaethiad</b>	<b>Enghraifft</b>
Cynhyrchu	3.1.1 3.1.2	<p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfaedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith a gwahanol amseroedd y ferf yn effeithiol gan ddewis geirfa a gramadeg yn briodol er mwyn cyfoethogi mynegiant.</p>	<p>Dyma gyfle i ddatblygu sgiliau ymarferol dysgwyr ymhellach wrth eu cefnogi i ddefnyddio strategaethau penodol wrth ymateb i dasgau gwahanol, i werthfawrogi sgerbydau defnyddio byr-dymor ond hefyd i ymarfer technegau cynllunio.</p> <p>Bydd modd i'r dysgwyr ddatblygu sgiliau ymchwil gan ddefnyddio ystod o ffynonellau amrywiol i'w helpu. Hefyd bydd angen iddynt gyfiawnhau barn bersonol gan gynnig rhesymau deallus dros eu dewisiadau.</p>

Data a Meddwl Cyfrifiannol	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b>	<b>Ymhelaethiad</b>	<b>Enghraifft</b>
	3.1.2 3.1.1	Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau  Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol	Ceir cyfleoedd yma i ddatblygu'r sgiliau ymarferol wrth ddatrys problemau, cywiro a chyfieithu. Bydd modd adolygu rheolau gramadegol er mwyn datblygu cywirdeb iaith ond hefyd ceir cyfle i ddewis a dethol y wybodaeth gywir er mwyn gwneud penderfyniadau neu gynnig safbwytiau effeithiol.

## Sgiliau Cyfannol

Creadigrwydd ac Arloesi	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Creadigrwydd ac Arloesi yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd dyma gyfle i ddatblygu yr hyder i fod yn fwy chwifrydig ac ymhongar. Bydd modd i ddysgwyr ystyried, archwilio, trafod a chymharu atebion i broblemau a dechrau datblygu ffordd entrepeneuraidd o feddwl.</p> <p><b>Isod mae rhai enghreiftiau o sut y gellid ymgorffori Creadigrwydd ac Arloesi yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b> 3.1.1 3.1.2	<b>Ymhelaethiad</b>  Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfaedd gwahanol.  Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.  Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurflau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.	<b>Enghraiff</b>  Bydd cyfle yma i ystyried sefyllfaedd gwahanol o fewn byd y dysgwyr ond hefyd o fewn ein byd ehangach. Bydd ystyried problemau'r amgylchedd yn bwysig gyda chyfle i ymestyn geirfa a gramadeg dysgwyr ond hefyd eu gwybodaeth sylfaenol o bryderon ein byd presennol. Ceir toreh o ddeunyddiau parod yn seiliedig ar cyd-destunau tebyg gan gyflwyno gwybodaeth berthnasol ond hefyd deunydd trafod. O safwynt yr ysgrifennu, bydd modd defnyddio ffurflau priodol fel arraith neu lythyr ffurfiol er mwyn rhannu safbwytiau a chynnig targedau.

	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynllunio a Threfnu yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i cydweithio a deall gwerth ac ystyr bod yn agored i gyfraniadau eraill er mwyn cyrraedd nod y daith, yn enwedig o safbwyt y byd gwaith.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cynllunio a Threfnu yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<p><b>Cyfeirnod y Fanylob</b></p> <p>3.1.1 3.1.2</p>	<p><b>Ymhelaethiad</b></p> <p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynogi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o strategaethau I grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth er mwyn dangos dealltwriaeth ehangach o destunau</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyddestunau a ffuriau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio sgiliau ymarferol er mwyn cywiro, cyfieithu a thrawsieithu darnau penodol at bwrpasau amrywiol.</p>	<p><b>Enghraifft</b></p> <p>Bydd yna gyfleoedd yma i ystyried gwybodaeth o ffynonellau gwahanol cyn trefnu digwyddiad neu ddathliad. Bydd eisai ystyried holl elfennau'r dasg er mwyn dod i gasgliad ystyrlon gan gynnig rhesymau i ategu barn.</p> <p>e.e. <i>Taith iaith 4 (Oren tud. 28-37</i> <i>Tanio'r Targed – Trefnu digwyddiad tud. 148-151</i></p> <p>Bydd defnyddio sgiliau ymarferol yma yn hanfodol ac yn gyfle hefyd i adolygu ac atgyfnerthu rheolau gramadeg a phatrymau iaith.</p> <p>Bydd yma gyfle i ystyried darnau darllen amrywiol yn cynnwys ffeithiau a barn ond hefyd ceir cyfle i ymestyn sgiliau ysgrifennu gan ddefnyddio amrywiaeth o ffuriau gwahanol fel blog, llythyr ffurfiol, neges e-bost neu nodyn swyddogol.</p>

	<p><b>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Effeithiolrwydd Personol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am gydweithio mewn bywyd, cyfrannu at dîm, addasu a newid mewn sefyllfaedd gwahanol. Bydd cyfleoedd i ystyried cryfderau'r hunan a bod yn agored i feithrin sgiliau newydd.</b></p> <p><b>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Effeithiolrwydd Personol yn yr addysgu a dysgu:</b></p>		
	<b>Cyfeirnod y Fanylob</b> 3.1.1 3.1.2	<b>Ymhelaethiad</b> <p>Dylai dysgwyr allu deall ac ymateb i fathau gwahanol o sbardunau darllen mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ysgrifennwyd at ddibenion a chynulleidfaedd gwahanol.</p> <p>Dylai dysgwyr ymateb yn adeiladol i wahanol syniadau a barn gan strwythuro dadleuon a mynegi barn yn hyderus. Dylai dysgwyr werthuso safbwytiau gwahanol yn feirniadol er mwyn dod i gasgliad ystyriol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu ystyr mewn amrywiaeth o gyd-destunau a ffurfiau penodol yn ogystal â chyfathrebu gwybodaeth, syniadau a barn.</p>	<b>Enghraifft</b> <p>Dyma gyfleoedd i ystyried barn a safbwytiau personol ond hefyd i ddysgu'r angen am sensitfrwydd wrth ystyried barn eraill. Ceir cyfleoedd i bwyo a mesur ystyriaethau a dadleuon gwahanol ond hefyd i ymateb mewn ffordd briodol.</p>